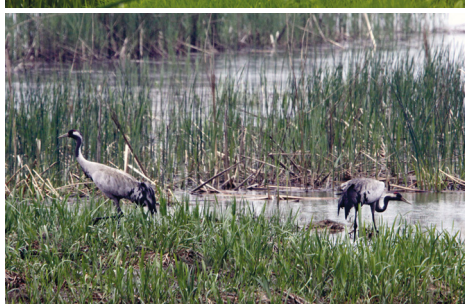

DZIKA FAUNA ZIEMI DOBRODZIEŃSKIEJ NA FOTOGRAFII JÓZEFA WŁODARZA

© Józef Włodarz

JELEŃ EUROPEJSKI (*Cervus elaphus elaphus*)

W Polsce występuje we wszystkich większych kompleksach leśnych. Zaliczany do zwierzyny łownej z okresem ochronnym. Na jelenie byki wolno polować od 21 sierpnia do końca lutego, na łanie od 1 października do 15 stycznia. Fotografia została wykonana w godzinach południowych w okolicach Dobrodzienia-Habasu. Liczne stado jeleni (28 sztuk) przemieszczało się polami równoległe do drogi lokalnej. Stado prowadziła łania „przodowniczka”. Jeleń z natury jest zwierzęciem dziennym, lecz ze względu na czynniki zewnętrzne zakłócające jego spokój, prowadzi głównie nocny tryb życia.

© Józef Włodarz

BAŻANT ZWYCZAJNY (*Phasianus colchicus*)

Gatunek ptaka z rodziny kurowatych. Sprowadzony z Azji, na terenie Polski występuje od XVI wieku. Populację podtrzymuje hodowla ptaków przez myśliwych dla celów łowieckich. Okres polowań na koguty trwa od 1 października do końca lutego (kurki są objęte ochroną). Istnieje wiele lokalnych odmian bażanta. Fotografia została wykonana w Dobrodzieniu, w obrębie glinianki w Habasie z odległości ok. 15 m od miejsca zerowania ptaka. Większe stada bażantów można zauważyć w części południowo-zachodniej oraz północnej naszej gminy.

© Józef Włodarz

ZAJĄC SZARAK (*Lepus europaeus*)

Występuje pospolicie na terenie całej Polski. Jako zwierzę wyłącznie roślinożerne żeruje na terenach łąkowych i słabo zadrzewionych, zarówno w dzień, jak i w nocy. Ich liczebność wynosi ok. 0,5 mln osobników i systematycznie maleje. Jest gatunkiem łownym z okresem ochronnym. Na zające można polować od 1 listopada do 31 grudnia, a w drodze odłowy do 15 stycznia. Fotografia została wykonana w Bąkach koło Dobrodzienia. Natomiast na terenie naszej gminy częściej można spotkać pojedyncze osobniki na łąkach przyłesnych w okolicach Habasu i Błachowa.

© Józef Włodarz

ŁASICA (*Mustela nivalis*)

Jest niewielkim drapieżnym ssakiem (do 28 cm długości), zwanym potocznie „łaską”. Zamieszkuje skraje lasów, łąki i pola w całej Polsce. Jest nieliczna i objęta ścisłą ochroną. Z powodu swojej aktywności w dzień i w nocy, czasem pada ofiarą drapieżnych ptaków. Jej podstawowym pokarmem są drobne zwierzęta, przeważnie myszy, które łowi w norach. Zdjęcie zostało wykonane na pograniczu gmin Dobrodzień–Ciasna. Łasica na ułamek sekundy opuściła swoją norę, aby zostać uwiecznioną na matrycy aparatu fotograficznego.

© Józef Włodarz

CZAPLA BIAŁA (*Ardea alba*)

Na terenie Polski gnieździ się dopiero od 17 lat, jest zaliczana do nielicznych dużych ptaków lęgowych (długość ciała: 82–102 cm) o upierzeniu śnieżnobiałym. To ptak objęty ochroną gatunkową ścisłą. Zamieszkuje duże obszary trzcin lub zarośla mangrowe, delty rzek, zalewy. Żywi się drobnymi zwierzętami wodnymi, głównie owadami. Fotografia została wykonana w okolicach stawów w Bąkach koło Dobrodzienia. Nigdy wcześniej autor nie zauważył tak licznego stada białych czapli na terenie naszej gminy podczas swoich wędrówek z aparatem fotograficznym. To stado liczyło 21 ptaków.

© Józef Włodarz

BOCIAN BIAŁY (*Ciconia ciconia*)

Należy do gatunku dużych ptaków brodzących o upierzeniu białym, z czarnymi piórami na skrzydłach, których rozpiętość sięga 155–215 cm. Dorosły osobnik ma 100–115 cm długości i 100–125 cm wysokości, waży do 4,5 kg. Żeruje na trawiastych łąkach, polach uprawnych i płytkich mokradłach. Żywi się owadami, rybami, płazami, gadami, a nawet małymi ssakami i ptakami. W Polsce jest objęty ochroną prawną od 1952 roku. Rozmnaża się blisko ludzkich siedzib. Na terenie naszej gminy istnieje nie mniej niż sześć bocianich gniazd. Fotografia przedstawia parę bocianów podczas zalotów.

© Józef Włodarz

BOCIAN CZARNY (*Ciconia nigra*)

Należy do gatunku dużych ptaków brodzących. Posiada upierzenie czarne z metalicznym, zielonkawym i purpurowym odcieniem. Upierzenie brzucha i piersi ma kolor biały. W zależności od wieku ptaka dziób i nogi są zielonoszare lub czerwone. Ma ok. 87 cm długości, a rozpiętość skrzydeł wynosi 190 cm, waży ok. 3 kg. Lubi rozległe, stare, podmokłe drzewostany w pobliżu wód i bagien. Żywi się głównie żabami i drobnymi rybami. Objęty ścisłą ochroną gatunkową. Autor wykonał zdjęcie przypadkowo, nad stawem w Bąkach, w drodze do jednego z dwóch siedlisk borsuków.

© Józef Włodarz

ŻÓŁW CZERWONOLICY (*Trachemys scripta elegans*)

To podgatunek żółwia ozdobnego z rodziny żółwi błotnych o długości pancerza do 30 cm. Pochodzi z Ameryki, w Polsce trzymany w terrariach. Z wiekiem staje się roślinożercą. Łatwo się aklimatyzuje. Uważany za gatunek inwazyjny, stanowi konkurencję dla rodzimego żółwia błotnego. Na ich przywóz wymagane jest zezwolenie Ministra Środowiska. Dwa osobniki, prawdopodobnie wypuszczone przez jakiegoś „miłośnika” egzotycznych zwierząt, od kilku lat zamieszkują gliniankę w Habasie. Można je spotkać w okresie letnim wygrzewające się w promieniach słońca na wystających z wody pniach drzew.

WIEWIÓRKA POSPOLITA (*Sciurus vulgaris*)

Występuje na terenie całej Polski, głównie w parkach i lasach liściastych. Osiąga długość ciała 20–24 cm i ogona 17–20 cm. Jej pożywienie stanowią nasiona, pędy, grzyby, owoce, ale także owady, jaja i pisklęta. Gniazda buduje w koronach drzew, jest typowym zwierzęciem nadrzewnym. W Polsce podlega całkowitej ochronie. Sfotografowana w Habasie. Autor zauważył zwierzątko, kiedy przepływało przez staw. Po dopłynięciu do brzegu wiewiórka wskoczyła na brzozę, i w tym momencie zostało wykonane zdjęcie. Jej kita jest jeszcze pokryta kroplami wody.

ŻURAW ZWYCZAJNY (*Grus grus*)

W Polsce uznany jako nieliczny ptak lęgowy. Objęty ścisłą ochroną gatunkową. Upierzenie godowe żurawia jest popielate, a końcówki skrzydeł czarne z ozdobnymi piórami na ogonie i grzbiecie. Długość ciała wynosi ok. 140 cm, rozpiętość skrzydeł do 240 cm, waży 5–6 kg. Jest ptakiem wszystkożernym. Od kilku lat przylatują na teren naszej gminy wczesną wiosną i przebywają do późnej jesieni. Można je zauważyć jedynie w Bąkach i Habasie. Najliczniejsze zaobserwowane przez autora stado liczyło około 20 ptaków. Po raz pierwszy na przełomie lat 2013/2014 kilka sztuk tutaj zimowało.

© Józef Włodarz

ŁABĘDŹ NIEMY (*Cygnus olor*)

Jest jednym z najcięższych ptaków latających. Długość ciała wynosi 150–170 cm, rozpiętość skrzydeł dochodzi do 235 cm. Waży 8–13 kg. Upierzenie osobnika do 3. roku życia – szare z szaroczerwonym dziobem. Dorosły ptak jest biały, z nogami czarnymi. Dziób ma pomarańczowy z czarną naroślą. Występuje na obszarze całego kraju. Objęty ochroną gatunkową. Zdjęcie zostało wykonane w Bąkach w pobliżu stawów hodowlanych. Ukazuje przelot ptaków między stawami. Z obserwacji autora wynika, że jedna rodzina zajmuje jeden staw. W okresie letnim można je spotkać codziennie w tych miejscach.

© Józef Włodarz

BIELIK ZWYCZAJNY (*Haliaeetus albicilla*)

Największy ptak szponiasty północnej Europy, bardzo nieliczny. Spotykany przy większych zbiornikach wodnych ze względu na dostępność ryb. Młode ptaki są całe ciemnobrunatne. Ogon krótki, początkowo ciemny, z każdym rokiem staje się coraz bardziej biały. Nogi żółte z silnymi szponami. Jest objęty ochroną gatunkową ścisłą, a miejsce gniazdowania – tajemnicą prawną. Na terenie naszej gminy można je zaobserwować w Bąkach i Habasie. Tę fotografię autor zalicza do wyjątkowych, ponieważ niezwykle trudno było uchwycić aparatem fotograficznym tak czujnego ptaka na otwartym terenie.

Fotografie Józefa Włodarza zostały opublikowane w „Kalendarzu Dobrodzieńskim 2014”
w okresie działalności Międzygminnego Towarzystwa Regionalnego Dobrodzień-Zębowice
oraz Dobrodzieńskiego Klubu Turystyki Rowerowej „Jednośląd”

Opracowanie graficzne:
Paweł Mrozek

Plac Wolności 1, 46-380 Dobrodzień • Tel. 343575100, fax 343575105 • Regon 532398812, NIP 576-14-66-648
kontakt@dobrodzien.eu • <http://www.dobrodzien.eu/wstseptowaregion.htm>

Międzygminne Towarzystwo Regionalne Dobrodzień-Zębowice istnieje od 2003 roku. Zasadniczym celem działalności jest pobudzanie i utrwalanie śląskiej świadomości regionalnej wśród wszystkich mieszkańców obu gmin, badanie i propagowanie wiedzy o najbliższej małej ojczyźnie oraz rozwijanie działalności popularno-naukowej, kulturalnooświatowej i społecznej. Siedzibą stowarzyszenia jest ratusz. Członkowie MTRDZ prowadzą Izby Regionalne w Dobrodzieniu i Zębowicach. Członkowie to ludzie aktywni na wielu płaszczyznach, sami wyznaczają sobie zakres tematów do realizacji. W ramach działalności statutowej w minionych latach MTRDZ zrealizowało kilka regionalnych i ogólnopolskich projektów edukacyjnych. Spotkania tematyczne są organizowane w każdy ostatni poniedziałek miesiąca (z wyjątkiem świąt i wakacji) o godz. 17 w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego, sali kameralnej Dobrodzieńskiego Ośrodka Kultury i Sportu albo Izbie Regionalnej. Mają charakter pogadek oraz prezentacji zarchiwizowanych materiałów o wartości historycznej i kulturowej. Zaproszenia są kierowane również do niezrzeszonych mieszkańców gminy, w tym młodzieży szkolnej, zainteresowanych dziejami ziemi dobrodzieńsko-zębowickiej. MTRDZ współpracuje z wieloma organizacjami mającymi podobne cele działania.

Plac Wolności 24, 46-380 Dobrodzień • Tel. 343575346 • klub-jednoslad@wp.pl • <http://www.ktrjednoslad.pl>

Klub Turystyki Rowerowej „Jednośląd” rozpoczął działalność w 2010 roku przy Dobrodzieńskim Ośrodku Kultury i Sportu. Celem działalności jest promowanie turystyki rowerowej oraz sportu rowerowego jako sposobu na przyjemne spędzenie czasu oraz prowadzenie pracy wychowawczej i wspieranie inicjatyw proekologicznych. KTR corocznie organizuje ok. 20 imprez plenerowych na terenie województw opolskiego i śląskiego, które są połączone ze zwiedzaniem obiektów historycznych w miejscowościach o walorach turystycznych. Członkowie klubu biorą udział w corocznej pielgrzymce rowerzystów na Górę Św. Anny, organizowanej przez Radio „Doxa”. Na rowerach odwiedzili również miasta partnerskie Czortków na Ukrainie i Haan w Niemczech. Na stałe do kalendarza imprez wpisała się „Dobrodzieńska Seta” – maraton na dystansie 100 km, w którym w 2014 roku udział wzięło 312 zawodników z kraju i zagranicy. Rozgrywany jest na trasie Dobrodzień-Zębowice-Zawada. Zawody promują dobrodzieńską gminę i region opolski. Podjęta przez KTR „Jednośląd” w 2011 roku inicjatywa uzyskała akceptację i wsparcie Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu i Urzędu Marszałkowskiego w Opolu. Co roku KTR organizuje rajd rowerowy dla dzieci z okazji ich święta, czyli „Dnia Dziecka”. Impreza połączona jest z licznymi konkursami i nagrodami. Ponadto członkowie „Jednoślądu” regularnie biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez zaprzyjaźnione stowarzyszenia.

